

FAMILIE-/ARVERET – EKSAMEN dec./jan. 2021/2022

Opgave 1 besvares, som om de nugældende regler har været gældende gennem hele hændelsesforløbet.

Opgave nr. 1

Helle fik to svanestole og en svanesofa forærende af sine forældre, da hun flyttede hjemmefra i 2010. I marts 2015 flyttede hun og Mikael sammen i Mikael's hus, og de blev gift i juli samme år. Helles forældre fik udarbejdet og dateret et dokument, som Helle fik dagen før brylluppet sammen med et sofabord til 40.000 kr. I dokumentet stod der: "I anledning af dit bryllup bestemmer vi, at svanemøblerne og dette sofabord, som hører til, skal være dit skilsmissesæreje i ægteskabet med Mikael."

Mikael lånte Helles to svanestole til sin frisørsalons venteområde, hvor han også hængte to malerier, han havde fået af sin søster, der mange gange havde sagt, at de var "flere hundrede tusinde værd". Sofaen og sofabordet stod hjemme i gæsteværelset. Da salonen blev coronalukket i 2020, bookede Mikael straks indretningsarkitekten Inge, som han var forelsket i, til renovering af lokalerne. Da hun kiggede på salonen den 15. marts 2020, så hun svanestolene og malerierne i ventehjørnet og ønskede at købe det hele, hvilket Mikael accepterede. De aftalte 120.000 kr. i alt for stolene, svarende til værdien. Malerierne bad Mikael kun om 6.000 kr. for i alt, da han ville glæde Inge.

Helle bad Mikael opbevare svanesofaen og det tilhørende sofabord i den nedlukkede salon for at få plads til hjemmekontor. Da Inge hentede stolene og malerierne den 20. marts 2020, så hun sofaen og bordet i salonen. Mikael sagde, at møblerne normalt stod i hjemmet og ikke tilhørte salonen. Inge bød dog 140.000 kr. for sofaen og 40.000 kr. for bordet og fik dem med i handlen. Den samlede betaling på 306.000 kr. satte Mikael ind på en særskilt bankkonto.

Da Helle den 20. juli 2020 måtte lukke sit tidligere så succesrige eventbureau, ville hun have svanemøblerne tilbage i gæsteværelset for at glemme hjemmearbejde og det store tab, hun havde lidt ved lukning af eventbureauet. Mikael sagde da, at møblerne og malerierne var solgt til Inge. Senere den dag fik Helle at vide, at en eks-

pert havde vurderet de to malerier til en samlet værdi af 600.000 kr. Helle var gal og ville have både stole, sofa og malerier tilbage. Sofabordet var hun ligeglad med, det ville hun lade Inge beholde. De 306.000 kr. stod da urørt på bankkontoen.

A: Kan Helle kræve at få stole, sofa og malerier tilbageleveret? Og kan Mikael kræve, at sofabordet leveres tilbage, fordi han nu ønsker det til salonen?

Mikael flyttede den 20. juli 2020, og Helle blev tilkendt ægtefællebidrag hos Familieretshuset. Bidragene skulle betales månedsvis forud fra og med den 1. august 2020, med 2.000 kr. om måneden. Hun søgte om skilsmisse den 31. oktober 2020 og havde da en gæld til banken på 150.000 kr. pga. de tab, coronanedlukningen havde betydet for eventbureauet. Frisørsalonen var da 600.000 kr. værd. Huset blev udlagt til Mikael den 1. november. Huset var da 4.200.000 kr. værd. Boet blev i øvrigt delt den 21. december 2020, samme dag som de fik bevilling til skilsmisse. Boligen var da steget til 4.500.000 kr., og salonen til 800.000 kr., mens alle øvrige aktiver og passiver havde uændret værdi. Bankgælden var ikke betalt, og Mikael havde ikke betalt nogen ægtefællebidrag. Alle tvivlsspørgsmål om møbler og malerier var den 25. juli blevet løst efter lovens regler. Pengene fra salget var kun blevet rørt i det omfang, det var nødvendigt for at løse konflikterne om møbler og malerier.

B: Hvordan skal boet deles, når begge ønsker mest muligt?

Løsningsvejledning til opgave nr. 1 (familieret):

A:

Har Helle ret til at kræve, at genstandene tilbageleveres

- Svanestolene

De to svanestole tilhørte Helle, og Mikael har derfor ikke ret til at råde over disse. Råderetten tilkommer udelukkende Helle, jf. ÆFL § 1, stk. 1. Stolene var dog udlånt til Mikael, der havde dem stående i forretningen. Det følger af ÆFL § 11, at Helle må respektere salget til Inge, idet hun havde overladt møblerne til brug i Mikael's erhvervsvirksomhed, og da køberen, Inge, hverken vidste eller burde vide, at de tilhørte Helle. Helle er berettiget til at få overdraget salgssummen på de 120.000 kr. for stolene, som står på den særskilte konto.

Familieret 2019, s. 110ff. og 210 ff.

- Svanesofaen

I modsætning til de to svanestole bliver Inge gjort opmærksom på, at svanesofaen hører til indboet i Mikael og Helles hjem. Det betyder, at Inge ikke kan anvende ÆFL § 11 som hjemmel til at beholde sofaen, der er solgt uberettiget af Mikael. Det følger af DL, at Helle kan vindicere og således kan bede om at få sofaen tilbageleveret. Mikael må så hæve de 140.000 kr. fra den særlige konto og betale beløbet tilbage til Inge.

Familieret 2019, s. 110 ff. og 210 ff.

Stolene og sofaen var – til trods for forældrenes dokument – delingsformue for Helle, da tredjemandsbestemmelser om særeje skal træffes senest samtidig med, at gaveløftet blev bindende for forældrene, hvilket vil sige ved gaveoverdragelsen i 2010, hvilket ikke er sket her. Salgssummen for stolene tilhører derfor også Helles delingsformue, jf. ÆFL § 5, ligesom sofaen gør det.

Familieret 2019, s. 156

- Sofabordet

Sofabordet tilhørte Helle, og hun kunne kræve at få dette tilbageleveret, jf. DL, efter samme begrundelse som ovenfor vedrørende sofaen. Det ønsker hun dog ikke, og Mikael, der selv har solgt sofabordet, kan ikke kræve dette tilbageleveret. Det er ejeren, der i DL beskyttes mod andres uretmæssige råden, ikke omvendt. Sofabordet tilhørte Helle som genstandsbestemt skilsmisssæreje, jf. forældrenes bestemmelse herom. Tredjemand er berettiget til at beslutte, at gaver skal være modtagerens særeje, jf. ÆFL § 23, stk. 1, og i dette tilfælde vælges også særejeformer, der har hjemmel i ÆFL § 12, stk. 1, nr. 1 (skilsmisssæreje) og § 12, stk. 2, nr. 1 (genstandssæreje). Betalingen for bordet tilfalder Helle og skal indgå i opgørelsen som hendes skilsmisssæreje, idet betalingen er surrogat for et skilsmisssærejeaktiv, jf. ÆFL § 25 stk. 1.

Familieret 2019, s. 141 og 155 ff.,

- Malerierne

De to malerier tilhører Mikael som delingsformue, jf. ÆFL § 5 samt ÆFL § 26 modsætningsvis. Han er derfor berettiget til at sælge dem, jf. ÆFL § 1, stk. 1, og Helle kan ikke kræve, at de leveres tilbage. De 6.000 kr. fra den særlige konto, der vedrører malerierne, skal derfor indgå i Mikael's delingsformue, jf. ÆFL § 5, idet de ikke er særeje eller omfattet af anden friholdelsesgrund. Helle kan heller ikke stille krav til Inge om at betale en tillægspris, men det forhold, at Mikael sælger malerierne til langt under deres værdi, fordi han gerne vil gøre indtryk på Inge, bør henlede tanker på vanrøgt af formuen og et deraf følgende misbrugskrav, jf. ÆFL § 40, jf. nedenfor. *Det er afgørende, at spørgsmålet om misbrug drøftes af den studerende. Det kræves derimod ikke, at de studerende drøfter tilbagelevering af gave givet til tredjemand, jf. ÆFL § 10. Desuden skal dette – hvis det bringes ind i besvarelsen – afvises. Der er dækning for Helles boslods krav senere, hvorfor betingelsen om "nærliggende risiko" for, at Helle "ikke vil kunne få dækket sine krav ved en formuedeling", ikke er opfyldt.*

Familieret 2019, s. 114

B: Hvordan skal boet deles, når de begge ønsker mest muligt?

Ægtefællernes formueordning:

Helles svanemøbler er ikke særeje til trods for hendes forældres forsøg på at træffe bestemmelse herom. Gaven er givet uden særejeklausul, længe før hun blev gift. Sofabordet er derimod hendes skilsmisssæreje, jf. ÆFL § 12, stk. 1, nr. 1, ifølge forældrenes bestemmelse – som de berettiget kan træffe ifølge ÆFL § 23, stk. 1. Den gyldige bestemmelse er skrevet i samme dokument, som den/de ugyldige bestemmelse/r, men den gyldige bestemmelse kan sagtens stå alene. Som det mindre i det mere gives bestemmelsen om særeje over sofabordet således virkning, mens bestemmelsen om særeje over svanemøblerne ikke får virkning.

Ingen anden del af ægtefællernes formue er undergivet særejebestemmelser eller er omfattet af andre undtagelser i ÆFL § 26, stk. 1, hvorfor de er delingsformue, jf. ÆFL § 5.

Familieret 2019, s. 141 ff. og 264 ff.

Ophørs-, udlægs- og opgørelsestidspunkt og betydningen for boopgørelsen

Ophørstidspunktet er den 31. oktober 2020, da Helle indgiver begæring om skilsmisse, jf. ÆFL § 27, stk. 1. Boet gøres op den 21. december, samme dag som skilsmis- sen bevilges. Det betyder, at de fleste af boets aktiver værdiansættes pr. 21. december, jf. ÆFL § 28, men huset blev udlagt allerede den 1. november 2020 og skal værdiansæt- tes på udlægstidspunktet, jf. også ÆFL § 28, hvor det var 4.200.000 kr. værd. Salonen var på opgørelsesdagen 800.000 kr. værd.

Pensum indeholder afsnit om forrentning af aktiver, der udlægges, før boet gøres endeligt op, men de studerende forventes ikke at forholde sig til dette spørgsmål til eksamen.

Familieret 2019, s. 258 ff.

Gældsposter

Gældsposter fradrages i delingsformuen jf. ÆFL § 28, stk. 3 hos den ægtefælle, der hæfter for disse, jf. ÆFL § 3. Mikael har ikke nogen formue, der kan holdes uden for delingen, hvorfor hans gældsposter udelukkende kan fradrages i delingsformuen. Da de forfaldne ægtefællebidrag ikke har sikkerhed i noget aktiv og heller ikke er anvendt til forbedring eller erhvervelse af noget aktiv, må bidragsgælden placeres forholdsmæssigt i overensstemmelse med ÆFL § 29, stk. 3 – og da der som nævnt ikke er andet end delingsformue, skal hele gælden fradrages deri.

Helle har både delingsformue og særeje, og hendes bankgæld, der ikke har nogen sikkerhed i et aktiv, og som ikke er anvendt til at forbedre eller vedligeholde et aktiv, skal *enten* fradrages forholdsmæssigt i hendes delingsformue og særeje, jf. ÆFL § 29 stk. 3, *eller* fradrages fuldt ud i delingsformuen med henvisning til, at virksomheden tilhørte delingsformuen, og den deraf opståede gældspost derfor primært kan henføres dertil, jf. ÆFL § 29 stk. 1, 2. pkt., sidste led. *Der skal fremgå tydelig argumentation for valget af placering af gælden. Det er især vigtigt ved anvendelse af ÆFL § 29 stk. 1, 2. led, da det ellers er vanskeligt at se, om den studerende overhovedet har forholdt sig til spørgsmålet om forholdsmæssig fordeling i en case med både delingsformue- og særejeaktiver.*

I beregningen herunder tages udgangspunkt i en forholdsmæssig fordeling mellem delingsformue og særeje. Helle har aktiver i delingsformuen for i alt 260.000 kr. og i særejet for i alt 40.000 kr. Formuen på i alt 300.000 kr. kan med fordel gøres op i 15. dele, da bankgælden på i alt 150.000 kr. også går op i 15. Helles formue består så i 13/15 delingsformue og 2/15 særeje, og der fradrages derfor 130.000 kr. (13/15) i delingsformuen og 20.000 kr. (2/15) i særejet.

Familieret 2019, s. 264 ff.

Misbrugskrav

Mikaels salg af malerier til en sum langt under deres værdi på samlet set 600.000 kr. giver et tab i hans delingsformue på i alt 594.000 kr., som væsentligt formindsker hans delingsformue til skade for Helle. Helle har derfor et misbrugskrav, jf. ÆFL § 40, på det tabte beløb, og kravet kan gøres gældende mod ægtefællernes samlede delingsformue. Det fremgår ikke tydeligt af opgaveteksten, hvornår malerierne er blevet vurderet til en værdi af 600.000 kr., men det har hele tiden stået klart, at malerierne var »flere hundrede tusinde« kroner værd. Altså langt mere værd end de 6.000 kr., Mikael solgte dem for. Værdiansættelsen til 600.000 kr. er sket tæt på salgstidspunktet, og der oplyses ikke noget om, at der skulle være tale om en brat værdistigning. Det står der-

for klart, at Mikael's delingsformue led et tab på 594.000 kr. ved salget af malerierne til blot 6.000 kr.

Helles bankgæld udløser ikke noget krav, da hendes gæld skyldes en udefrakommende begivenhed, nemlig forsamlingsforbuddet, der betød, at hendes eventbureau bukkede under for nedlukning af samfundet. Det kan trække ned i helhedsindtrykket, hvis der foreslås et misbrugskrav i besvarelsen, da det viser, at den studerende overser, at den grundlæggende betingelse er, at der er sket et misbrug af formuen.

Familieret 2019, s. 277 ff.

Ægtefællebidrag

Mikael har ikke betalt nogen af de ham pålagte ægtefællebidrag, og der er på ophørs-tidspunktet opstået tre gældsposter svarende til de da forfaldne rater à 2.000 kr. vedrørende månederne august, september og oktober, svarende til i alt 6.000 kr. Gælden kan fradrages i hans formue, jf. den almindelige regel i ÆFL § 26, stk. 2, men medtages ikke som et aktiv hos Helle, jf. ÆFL § 26, stk. 1, nr. 8. Det følger af ÆSKL § 57, at Helle kan få dækket de forfaldne ægtefællebidrag på skiftet, og disse lægges derfor til hendes boslod. En korrekt beregning af boslodstilsvaret kræver så, at man tager udgangspunkt i Helles boslod og fratrækker hendes nettodelingsformue på 130.000 kr., hvorved man når frem til 2.738.000 kr., som Mikael skal betale hende i boslodstilsvar. Forsøger man at beregne på baggrund af Mikael's nettodelingsformue og hans boslod, må man korrigere for Helles krav på hustrubidrag for at få det rette resultat.

Familieret 2019, s. 269 ff.

Aktiver/passiver	Mikael	Helle	
	Delingsformue	Delingsformue	Særeje
Salgssum, sofabordet			40.000 kr.
Sofaen		140.000 kr.	
Salgssum, stolene		120.000 kr.	
Salgssummen, malerierne	6.000 kr.		
Huset	4.200.000 kr.		
Frisørsalonen	800.000 kr.		
Hustrubidrag	÷ 6.000 kr.		
<i>(Foreløbig netto)</i>	<i>(5.000.000 kr.)</i>	<i>(260.000 kr.)</i>	<i>(40.000 kr.)</i>
Bankgæld		÷ 130.000 kr.	÷ 20.000 kr.
Netto	5.000.000 kr.	130.000 kr.	20.000 kr.

Nettodelingsformue	5.000.000	130.000
Samlet delingsgrundlag	5.130.000	
Misbrugskrav, jf. § 40	÷ 594.000	
Til ligedeling	4.536.000	
Boslodder	2.268.000	2.268.000
		+ 594.000
		+ 6.000
	= 2.268.000	= 2.868.000 kr.

Opgave nr. 2

Den driftige børsspekulant Stefan Thorsteinssons hustru, Mia, døde i november 2019 efter længere tids sygdom. Stefan og Mia havde været gift siden 2009, og sammen havde de tvillingerne Lars og Claus på 9 år. Mia havde desuden en voksen søn, Niko, fra en kort affære i studietiden, som var vokset op hos Stefan og Mia. Stefan havde, efter en affære med sin tidligere underviser, Adolphine, særbarnet Eskil på 8 år. Ægtefællerne havde delingsformue med undtagelse af 165.000 kr., som Mia havde arvet efter sin morfar, som formgyldigt havde bestemt fuldstændigt særeje om arven.

Mia ønskede at Stefan skulle kunne sidde i uskiftet bo, og da hun blev syg, kontaktede hun Niko og bad om hans samtykke dertil. Niko, der altid manglede penge, accepterede dette den 31. oktober 2018 og underskrev straks en gyldig erklæring herom mod at få 15.000 kr. kontant. Mia overførte straks 15.000 kr. af arven fra morfaren til Niko samme dag. Arven var i øvrigt urørt ved Mias død.

Ægtefællerne ejede i lige sameje en villa til en værdi af 1.000.000 kr. Mia ejede desuden et sommerhus i Slettestrand til en værdi af 315.000 kr., en bil til en værdi af 80.000 kr., stabile aktier med en værdi af 600.000 kr., et maleri af Stefans mor, Janne, med en værdi af 90.000 kr., som Mia havde fået af Janne i 2011, og en antik cigarkasse til en værdi af 15.000 kr. Stefan overtog boet til hensiddent i uskiftet bo, uden at nogen gjorde indvendinger.

A. Hvilke aktiver indgår i det uskiftede bo? Kunne nogen på dette tidspunkt have forhindret Stefan i at sidde i uskiftet bo?

I december 2021 døde Stefan efter et kort kræftforløb. Villaen havde nu en friværdi på 1.400.000 kr. Friværdien i sommerhuset var også steget som følge af efterspørgslen på sommerhuse og var nu på 325.000 kr., mens de øvrige aktiver ikke havde ændret værdi. Stefan havde i marts 2021 arvet 200.000 kr., som han satte ind på en konto, som udelukkende blev anvendt til beløb, han havde arvet. Stefan havde i sommeren 2020 solgt de stabile aktier for deres værdi af 600.000 kr., som han havde anvendt til at kø-

be aktier i en ghanesisk vaccinefabrik efter et tip fra sin gode ven, smeden Sivan. Sivan var, ligesom Stefan, altid risikovillig, og de havde satset på, at de afrikanske vaccinegodkendelser ikke ville være lige så omfattende som de europæiske. Vaccineproduktionen viste sig dog hurtigt at være af uacceptabel lav standard, og allerede i december 2020 var aktierne værdiløse. Stefan havde løbende givet sine og Mias børns gaver fra kontoen med arvede midler, hvor der ved hans død stod 160.000 kr. tilbage. Derudover havde Stefan levet for sin løbende indtægt og havde ikke forbrugt flere af boets midler eller foretaget en opsparing.

Ved Stefans død kom det frem, at han efter affæren med Adolphine havde oprettet et formgyldigt notartestamente med følgende ordlyd:

Der kan godt gå ild i gamle huse! Gensynet med Adolphine mindede mig om, at hverdagen er grå, og at man skal fejre de gode stunder. Hun skal arve min antikke cigarkasse, fordi hun var "en god cigar". Det vil hun grine af, når hun bliver gammel.

Claus og Niko ønskede begge at udtage maleriet af Janne. Niko gjorde gældende, at han var Jannes favoritbarnebarn, og det var ubestridt, at de to havde et tæt forhold. Niko anfægtede endvidere testationen til Adolphine, da han mente, at cigarkassen, der var gået i arv i Mias familie i generationer, skulle tilfalde ham.

B. Hvordan skal boet deles, når alle ønsker mest muligt? Hvem har ret til at udtage maleriet og cigarkassen?

Løsningsvejledning til opgave nr. 2 (arveret):

1. Har Stefan ret til at sidde i uskiftet bo?

1.1. Kunne nogen have forhindret Stefan i at sidde i uskiftet bo?

Det følger af AL § 18, stk. 1, at længstlevende ikke kan kræve at sidde i uskiftet bo med førstafdødes særlivsarvinger, hvorfor det er nødvendigt, at Niko giver sit samtykke. Nikos samtykke er betinget af, at han kan få 15.000 kr., som Mia har givet ham, hvorfor Niko er bundet af samtykket og ikke længere kan forhindre Stefan i at sidde i uskiftet bo. Dette beløb er det uskiftede bo uvedkommende, da der er tale om et vederlag, som Mia betaler til Niko som led i en aftale, længe før hun dør. Stefan har været indforstået hermed, og midlerne betales fra Mias særeje, så det vil være en fejl at overveje, om der er tale om misbrug. Lars og Claus er parternes fællesbørn og skal derfor ikke give samtykke.

Litteratur: *Materialiesamlingen 2021, s. 34 ff.*

Alternativ litteratur: *Materialiesamlingen 2020, s. 32 ff.*

1.2. Det uskiftede bo

Ægtefællernes bo ser således ud, før boet udleveres til Stefan til hensiddent i uskiftet bo.

AKTIVER/PASSIVER	Stefans bodel	Mias bodel	Mias særeje
Villaen	500.000 kr.	500.000 kr.	
Bilen		80.000 kr.	
Restarv			150.000 kr.
Sommerhuset		315.000 kr.	
Maleriet		90.000 kr.	
Cigarkassen		15.000 kr.	
De stabile aktier		600.000 kr.	
Netto	500.000 kr.	1.600.000 kr.	150.000 kr.
Det uskiftede bo	2.100.000 kr.		

Det uskiftede bo består af Stefans og Mias delingsformue, jf. AL § 17. Mias fuldstændige særeje på 150.000 kr. indgår derimod ikke i det uskiftede bo og skal udredes straks til Mias arvinger. Stefan arver halvdelen, 75.000 kr., jf. AL § 9, stk. 1, da Mia efterlader sig livsarvinger. *Denne arv indgår i det uskiftede bo. Det er uden betydning for resultatet, om eksaminanden inddrager beløbet i sin opgørelse eller konstaterer i teksten, at arven indgår i det uskiftede bo.* Den anden halvdel deles ligeligt mellem de tre sønner, Niko, Claus og Lars, med 25.000 kr. til hver, jf. AL § 1, stk. 1. *Det vil være en fejl at antage, at Niko allerede har modtaget noget af sin arv gennem aftalen om hensiddet i uskiftet bo og udbetalingen af de 15.000 kr., men skulle den studerende alligevel have antaget det, skal der foretages en fiktiv beregning af arven af særejet, som så skal bestå af 165.000 kr., hvoraf Stefan arver halvdelen, svarende til 82.500 kr., og de resterende 82.500 kr. deles ligeligt mellem de tre sønner med 27.500 kr. til hver, hvoraf Niko allerede har fået udbetalt 15.000 kr., således at han kun skal have udbetalt 12.500 kr. på skiftet. Dette er vanskeligere for de studerende, men de har arbejdet med lignende beregninger i anden sammenhæng.*

Litteratur: Materialesamlingen 2021, s. 37 ff.

Alternativ litteratur: Materialesamlingen 2020, s. 35 ff.

2. Delingen af det uskiftede bo

2.1. Arvinger i det uskiftede bo

Skifteanledningen er Stefans død, og det uskiftede bo skal derfor deles mellem hans og Mias arvinger. Stefans arvinger er Eskil, Claus og Lars, jf. AL § 1, stk. 1, og Mias arvinger er Niko, Claus og Lars, jf. AL § 1, stk. 1. Stefan tager ikke arv efter Mia, jf. AL § 28, stk. 2.

Litteratur: Materialesamlingen 2021, s. 46 ff.

Alternativ litteratur: Materialesamlingen 2020 s. 43 ff.

2.2. Stefans arv fra marts 2021

Det oplyses ikke i opgaven, at de 200.000 kr., som Stefan modtager i arv, er gjort til særeje efter ÆFL § 23. De indgår derfor i det uskiftede bo, og det samme gælder de midler, Stefan arvede fra Mias særeje. Alle disse arvede midler er gået ind på en konto, som kun er brugt til at give gaver til de fire arvinger i det uskiftede bo, og der er således ikke sket noget misbrug i den forbindelse.

Litteratur: Materialesamlingen 2020, s. 40.

Alternativ litteratur: Materialesamlingen 2020, s. 37 ff.

2.3. Deling af det uskiftede bo

Det følger af opgaven, at Niko allerede før Stefans død fik 15.000 kr. af Mia. Denne udbetaling medfører *ikke* en forrykkelse af delingsforholdet i det uskiftede bo, jf. ovenfor. Boet skal herefter som udgangspunkt deles med $\frac{1}{2}$ til Stefans arvinger og $\frac{1}{2}$ til Mias arvinger. Det fremgår imidlertid af opgaveteksten, at Stefan har foretaget en

meget risikabel investering kort før sin død, og at tabet ved denne investering er på 600.000 kr. En investering i en ghanesisk vaccinefabrik ud fra en helt uunderbygget formodning om vaccinegodkendelser efter et tip fra en smed, må siges at være så uansvarlig, at investeringen udløser et vederlagskrav, når der som her er tale om en væsentlig reduktion af boet, jf. AL § 30, stk. 1. Kravet skal udtages forlods og lægges til arven efter Mia.

AKTIVER/PASSIVER	Det uskiftede bo
Villaen	1.400.000 kr.
Bilen	80.000 kr.
Arvekontoen arv	160.000 kr.
Maleriet	90.000 kr.
Sommerhuset	325.000 kr.
Cigarkassen	15.000 kr.
Ghana-aktierne	0 kr.
Netto	2.070.000 kr.
Forlods til Mias arvinger	÷ 600.000 kr.
Delingsgrundlaget	1.470.000 kr.

Af boet falder der således $1.470.000 \text{ kr.} / 2 = 735.000 \text{ kr.}$ i arv efter Stefan og $(735.000 \text{ kr.} + 600.000 \text{ kr.})$ 1.335.000 kr. i arv efter Mia.

Litteratur: Familieret 2019, s. 185 f. og s. 277 ff. og materialesamlingen 2021, s. 44
Alternativ litteratur: Familieret 2019, s. 185 f. og s. 277 ff. og materialesamlingen 2020, s. 41

2.4. Fordelingen af arven efter Stefan

2.4.1. Stefans testamente

Niko anfægter Stefans testamente, hvilket han er berettiget til efter AL § 79, også når det som her udelukkende ændrer den kvalitative fordeling af aktiverne, idet Nikos mulighed for at udtage cigarkassen påvirkes af testationen. *Det betragtes dog ikke som en større fejl, hvis den studerende afviser Nikos adgang til at gøre indsigelser med henvisning til, at hans kvantitative del af arven ikke ændres ved testationen.* Det fremgår imidlertid af opgaven, at der er tale om et formgyldigt testamente, og der er ingen hol-

depunkter for at antage, at Stefan ikke er testamentshabil, jf. AL § 74. Arvingers udlægsrettigheder efter AL § 6 viger, jf. AL § 8, for testamenter, hvorfor Niko ikke kan få medhold i sin påstand. Stefan har desuden ret til at testere kvalitativt over alle boets aktiver, jf. AL § 24, stk. 2, 2. pkt. Det skal derfor vurderes, om Stefan har overholdt sin kvantitative testationskompetence. Stefan efterlader sig 735.000, hvoraf $\frac{1}{4}$ (183.750 kr.) er tvangsarv og $\frac{3}{4}$ (551.250 kr.) er friarv, jf. AL § 5, stk. 1. Da Stefan alene har testet over 15.000 kr., har han ikke overskredet sin testationskompetence. Adolphine arver derfor cigarkassen, mens de 720.000 kr. fordeles ligeligt mellem Eskil, Lars og Claus, jf. AL § 1, stk. 1 med ($\frac{1}{3}$ af 720.000 kr.) 240.000 kr. til hver.

Litteratur: Arveret 2021, s. 35 f., s. 45 f., og s. 258 ff.

Litteratur: Arveret 2018, s. 37 f., s. 47 f. og s. 261 f.

2.5. Fordelingen af arven efter Mia

Mia efterlader sig tre livsarvinger, der arver lige, jf. AL § 1, stk. 1. Niko, Lars og Claus arver således hver ($\frac{1.335.000}{3}$) 445.000 kr.

Litteratur: Arveret 2021, s. 35 f.

Litteratur: Arveret 2018, s. 37 f.

3. Hvem har ret til maleriet?

Der må trækkes lod mellem de to arvinger, jf. AL § 6, stk. 2, 1. pkt. idet de begge har råd til at udtage maleriet på deres lod af arven efter Mia. Såfremt enten Niko eller Claus kunne påvise en særlig erindringsværdi for sig selv, ville vedkommende have fortrinsret, jf. AL § 6, stk. 2, 2. pkt., men i dette tilfælde er der dog ikke noget, der tyder på, at maleriet har særlig erindringsværdi for nogen af de to. Jannes relation til børnebørnene er helt irrelevant i denne sammenhæng.

Litteratur: Arveret 2021, s. 45 f.

Litteratur: Arveret 2018, s. 47 f.

4. Den endelige fordeling af arven

Der skal i alt fordeles 2.070.000 kr. efter Stefan og Mia med henholdsvis 735.000 kr. til Stefans arvinger og 1.335.000 kr. til Mias arvinger

Niko (arv efter Mia)	445.000 kr.
Eskil (arv efter Stefan)	240.000 kr.
Claus (arv efter Stefan og Mia)	685.000 kr.
Lars (arv efter Stefan og Mia)	685.000 kr.
<u>Adolphine</u>	<u>15.000 kr.</u>

I alt: 2.070.000 kr.